

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 24/07-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. marca 2007 predbežne prerokoval sťažnosť akciovej spoločnosti Č., Česká republika, zastúpenej advokátkou Mgr. O. B., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Cb 264/94 a jeho rozsudkom z 19. novembra 2003 v spojení postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 270/04 a jeho rozsudkom z 23. júna 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť akciovej spoločnosti Č. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. septembra 2005 doručená sťažnosť akciovej spoločnosti Č. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Cb 264/94 a jeho rozsudkom z 19. novembra 2003 v spojení postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 270/04 a jeho rozsudkom z 23. júna 2005.

Sťažovateľka odôvodňuje svoju sťažnosť uvádzajúc, že bola žalobkyňu v spore vedenom krajským súdom sp. zn. 33 Cb 264/94. Žalobu podala 2. februára 1994 a uplatnila ňou právo na zaplatenie sumy 17 010 000 francúzskych frankov. Krajský súd ako súd prvého stupňa vo veci meritórne rozhodol rozsudkom sp. zn. 33 Cb 264/94 z 19. novembra 2003 tak, že jej žalobu zamietol.

Sťažovateľka ďalej z označeného rozsudku krajského súdu cituje nasledovné časti:

„Dňa 12. 12. 1989 vystavil navrhovateľ záručnú listinu, na základe ktorej sa neodvolateľne a bezpodmienečne zaručil preplácať vo francúzskych frankoch v nej uvedené zmenky i spolu s úrokmi z omeškania na prvé požiadanie v prípade, že odporca tieto zmenky nepreplatí v deň ich splatnosti. Garančná listina teda zabezpečovala zaplatenie ceny diela hotelu D. vo vzťahu k zhotoviteľovi.

Podľa § 19 ods. 1 písm. b) ZMO devízoví tuzemci smú len s povolením Štátnej banky Č. vstupovať do záväzkov z ktorých vzniká povinnosť peňažného plnenia voči devízovým cudzozemcom alebo uznávať peňažné záväzky voči nim, ako i dojednávať výmenné obchody. V rámci dokazovania však navrhovateľ nepreukázal žiadnym listinným dôkazom, že by mal v zmysle hore uvedeného ustanovenia takéto povolenie od Štátnej banky Č.

Na základe uvedeného je teda nevyhnutné uviesť, že uvedená garančná listina je absolútne neplatná, nakoľko navrhovateľ bez povolenia vystavil dňa 12. 12. 1989 záručnú listinu v rozpore s hore uvedeným zákonom. (...)

V danom prípade je teda už nesporné, že navrhovateľ neplnil na základe garančnej listiny, nakoľko táto je absolútne neplatná, ale plnil na základe existujúceho právneho dôvodu medzi odporcom a treťou osobou namiesto povinného subjektu teda odporcu hoci sám navrhovateľ povinný plniť nebol.

Súd má za to, že k bezdôvodnému obohateniu na strane odporcu nedošlo a to z toho dôvodu, že navrhovateľ plnil tretej osobe v rozpore s devízovým zákonom č. 142/1970 Zb. nakoľko ako devízový tuzemec mohol poskytnúť plnenie, resp. vstupovať do záväzkov len s povolením Štátnej banky Č. Ako už bolo uvedené takéto povolenie navrhovateľ nemá, resp. nepredložil o tejto skutočnosti žiadny doklad.“

Proti uvedenému prvostupňovému rozhodnutiu podala sťažovateľka v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom argumentovala najmä tým, že súd prvého stupňa sa nevysporiadal s jej návrhom na zmenu petitu v zmysle jej podania z 22. októbra 2003. Vyslovila tiež názor, že „Súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. d) O. s. p.“ a napadnuté rozhodnutie označila za nepreskúmateľné v zmysle § 221 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), a to vzhľadom na to, že odkazuje na neexistujúce ustanovenie zákona č. 101/1963 Zb. o právnych vzťahoch v medzinárodnom obchodnom styku (Zákonník medzinárodného obchodu) v znení platnom v relevantnom čase (ďalej len „ZMO“). Prvostupňovému súdu sťažovateľka vytýkala, že „... sa vo svojich záveroch vôbec nezaoberal posúdením plnenia navrhovateľa v zmysle ust. § 220 ods. 1 ZMO. Nevykonal v tomto smere dokazovanie a nevysporiadal sa s tvrdením navrhovateľa v naznačenom smere“. Za pochybenie prvostupňového súdu označila skutočnosť, že „vychádzal pri posúdení samotných platieb, teda plnenia ktoré navrhovateľ poskytol B., z právneho predpisu, ktorý v čase samotného uskutočnenia týchto plnení už nebol platný“. Sťažovateľka z uvedeného vyvodila, že „... rozsudok súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. f) O. s. p.“.

O odvolaní sťažovateľky rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 4 Obo 270/04 z 23. júna 2005 tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Sťažovateľka zastáva názor, že uvedenými rozhodnutiami došlo k porušeniu jej označených práv, a to z týchto dôvodov:

«1. Podľa názoru odvolacieho súdu, hoci mal krajský súd vyjadriť peňažný záväzok v platnej mene, a tým de facto rozhodnúť aj o zmene petitu návrhu, keďže súd prvého stupňa

žalobu zamietol, nebol povinný vysporiadať sa so zmenou petitu. Sťažovateľka, vychádzajúc z ustanovenia § 95 zákona č. 99/1963 Zb. o občianskom súdnom konaní v znení neskorších predpisov - Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“), je toho názoru, že krajský súd, bez ohľadu na to, či žalobu zamietol alebo nie, bol povinný rozhodnúť o zmene jej návrhu a túto zmenu uznesením buď pripustiť alebo nie. Každý súd je v zmysle ustanovenia § 153 ods. 2 OSP s použitím § 152 ods. 2 OSP viazaný návrhom a musí o ňom rozhodnúť, a to o celom návrhu; súd teda nemôže svojvoľne nerozhodnúť o časti návrhu, vrátane jeho zmeny.

2. Najvyšší súd sa v rozhodnutí o odvolaní zaoberal platnosťou, resp. neplatnosťou garančnej listiny, a to aj napriek tomu, že sťažovateľka túto skutočnosť v odvolaní nenamietala a nenavrhovala súdu, aby o nej rozhodol. Sťažovateľka žiadne z tvrdení, ktoré odvolací súd v odvolaní uvádza, nikdy v odvolaní neuviedla, a teda v tomto prípade išiel súd pri svojom rozhodovaní nad rámec odvolania. Naopak, súd sa vôbec nezaoberal skutočnosťou uvedenou odvolateľom v bode 2. odvolania. V zmysle § 212 ods. 1 OSP nebola podľa názoru sťažovateľky naplnená zásada viazanosti odvolacieho súdu rozsahom odvolacích návrhov, nakoľko najvyšší súd bol povinný sa vysporiadať s odvolaním v celom rozsahu, a v rozpore s cit. ustanovením sa nad rámec odvolania zaoberal skutočnosťami v ňom neuvedenými.

3. Najvyšší súd svojím rozhodnutím stanovil, že odkaz na neexistujúce ustanovenie zákona považuje len za chybu v písaní, pričom bez ďalšieho ustáľuje, že takáto ťažisková vec vôbec nemá za následok zmätočnosť rozhodnutia, a preto k nej súd neprihliadol. Sťažovateľka opätovne poukazuje na ust. § 212 ods. 1 OSP a na povinnosť najvyššieho súdu, ako súdu odvolacieho, vysporiadať sa s odvolaním v celom rozsahu. S uvedenou skutočnosťou sa najvyšší súd dostatočne nevysporiadal, v podstate len skonštatoval, že „nemala za následok zmätočnosť rozhodnutia“, avšak tento svoj záver bližšie neobjasnil.»

Sťažovateľka ďalej tvrdí, že odvolací súd mal v súlade so zásadami fair procesu a práva na spravodlivú súdnu a inú právnu ochranu posúdiť právny vzťah medzi ňou a žalovaným aj podľa § 703 ZMO, pokiaľ by dospel k záveru, že sa daný právny vzťah na

tento zákon vzťahuje, mal ho aplikovať, resp. ak by dospel k opačnému záveru, mal aplikovať § 451 v spojení s § 454 Občianskeho zákonníka.

V zmysle uvedených zákonných ustanovení ten, kto získa majetkový prospech (bezdôvodné obohatenie) na úkor iného bez toho, aby k tomu existoval právny dôvod, je povinný takéto plnenie vydať tomu, na úkor koho sa obohatil.

Sťažovateľka poukazuje na predpoklady vzniku bezdôvodného obohatenia a upriamuje pozornosť na to, že *„K vzniku tohto druhu bezdôvodného obohatenia sa nevyžaduje akýkoľvek súhlas dlžníka. Toto bezdôvodné obohatenie je objektívny stav, ktorý nastane nezávisle na vôli dlžníka. K posudzovaniu tohto vzťahu z bezdôvodného obohatenia rovnako súdu neprislúcha posudzovať vzťah medzi treťou osobou, ktorá za dlžníka plní, a veriteľom, ktorému je plnené. Súdu postačí skúmať iba to, že došlo k plneniu a že týmto plnením bol plnený existujúci dlh dlžníka voči veriteľovi.*

Žalovaný bol povinný B. plniť zo zmeniek, čo však neurobil. Vzhľadom k tomu, že garančná listina je absolútne neplatná, nemala sťažovateľka povinnosť za žalovaného zmenky hrať. Sťažovateľka, hoci túto povinnosť nemala, za žalovaného uhradila B. prvé tri zmenky (...) bez toho, aby tieto zmenky boli už pred tým zaplatené žalovaným. Toto je medzi sťažovateľkou a žalovaným nesporné. Sťažovateľke sa tak znížil majetok o žalovanú sumu. Túto sumu žalovaný B. (veriteľovi) nikdy neuhradil a B. túto sumu od žalovaného ani nikdy nepožadoval (nežaloval), nakoľko bol dlh v tejto časti splatený a B. ho v tejto časti rovnako správne za splatený považoval. Žalovanému sa v dôsledku plnenia sťažovateľky neznižil jeho majetok, hoci podľa práva sa znížiť mal. Tento majetok sa žalovanému neznižil, nakoľko zaň plnila sťažovateľka. Žalovanému tak vznikol bezdôvodne majetkový prospech na úkor sťažovateľky, ktorý je jej žalovaný povinný vydať.

(...)

Krajský súd ale nekonštatoval, že sa žalovaný bezdôvodne obohatil, pretože úhrada platieb do zahraničia malo byť vykonané v rozpore s devízovými predpismi. Sťažovateľka v odvolaní dostatočne odôvodnila, že platby boli do zahraničia poukázané oprávnene, pretože v dobe plnenia už bol aplikovateľný iný devízový predpis, ktorý pre platby

do zahraničia nevyžadoval devízové povolenie. Pre vzťah z bezdôvodného obohatenia by navyše rozpor s devízovými predpismi nemal žiadnu relevanciu.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol argumentáciu, ktorou odmietol priznanie nároku na základe § 220 ods. 1 ZMO, odmietol ale žalobcovi priznať nárok z titulu bezdôvodného obohatenia, bez toho aby toto tvrdenie akokoľvek odôvodnil. Odôvodnenie rozsudku je pritom jednou za základných náležitostí rozsudku“.

Podľa sťažovateľky najvyšší súd pochybil tým, že sa „... vôbec nevyjadril k právnemu hodnoteniu krajského súdu v otázke neexistencie bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, implicitne prijal za svoj a potvrdil tak nesprávny názor krajského súdu v otázke aplikácie už neplatného zákona č. 142/1970 Zb. na platení žalovaných čiastok do zahraničia. Oba súdy tak nesprávnou aplikáciu zákona ukrátili sťažovateľku na jej práve na spravodlivý súdny proces. Oba súdy interpretovali právo v extrémnom rozpore s princípmi materiálnej spravodlivosti a výhradne v neprospech sťažovateľky, keď navyše v rozpore so zmyslom ustanovenia o bezdôvodnom obohatení chránili dlžníka (bezdôvodne obohateného) namiesto sťažovateľky (osoby, na úkor ktorej došlo k bezdôvodnému obohateniu). Takáto interpretácia zjavne vybočuje z medzí aplikácie práva v súlade s ústavou a negatívne zasahuje do ústavne zaručených práv sťažovateľky“.

Sťažovateľka vytýkala najvyššiemu súdu aj to, že hoci sa zaoberal jej návrhom na eventuálne posúdenie jej plnenia v zmysle § 220 ods. 1 ZMO tým, že jej uplatnený nárok podľa tohto ustanovenia nepriznal, svojou interpretáciou nad rámec zákona dospel k nesprávnym právnym záverom, pretože pre vznik bezdôvodného obohatenia z dôvodu plnenia za iného požadoval výslovný súhlas dlžníka. Takúto interpretáciu považuje sťažovateľka za denegatio iustitiae, keď najvyšší súd rozhodol na základe svojvoľného výkladu zákona, ktorý nemá v zákone oporu.

Sťažovateľka tvrdí, že k porušeniu jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo predovšetkým z dôvodu, že všeobecné súdy rozhodovali o jej nároku podľa neplatnej a neúčinnnej právnej normy.

Z uvedených dôvodov sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci samej rozhodol týmto nálezom:

„1. Krajský súd v Bratislave svojím postupom a rozhodnutím v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Cb 264/94 porušil základné právo sťažovateľky, Č., a. s., Česká republika na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím postupom a rozhodnutím v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 270/2004 porušil základné právo sťažovateľky, Č., a. s., Česká republika na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozhodnutie Krajského súdu zo dňa 19. novembra 2003 v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Cb 264/94 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23. júna 2005 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 270/2004 a vracia vec Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

4. Č., a. s., Česká republika priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 100.000,- Sk (slovom: jednototísic slovenských korún), ktoré jej sú Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky spoločne a nerozdielne povinní vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú spoločne a nerozdielne povinní zaplatiť Č., a. s., Česká republika trovy právneho zastúpenia v sume 5.302 Sk (slovom: Päťtisíc tristodva slovenských korún - 2 x úkon právnej služby á 2.501,- Sk a 2 x paušálna náhrada 150,- Sk) na účet jej právneho zástupcu (...) vedený v B., advokáta Mgr. O. B., so sídlom B., do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Na výzvu ústavného súdu sa k sťažnosti v rámci prípravy jej predbežného prerokovania vyjadril predseda najvyššieho súdu podaním sp. zn. KP 8/05-51 z 8. decembra 2005, v ktorom sa nestotožnil s argumentáciou sťažovateľky, ktorá ju viedla k podaniu sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, a navrhol, aby ústavný súd túto sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K namietaným pochybeniam najvyššieho súdu vytýkaným sťažovateľkou, zhrnutých v sťažnosti do piatich bodov, predseda najvyššieho súdu uviedol:

„K bodu 1)

V konaní sťažovateľka ako žalobkyňa uplatňovala peňažnú pohľadávku vyjadrenú vo francúzskych frankoch (FFR). V priebehu konania, po zavedení jednotnej meny EURO, žalobkyňa žiadala pohľadávku priznať v EURO. Súd prvého stupňa žalobu zamietol bez toho, aby rozhodol o zmene petitu. Žalobu zamietol ako celkove bezdôvodnú. Pochybenie odvolacieho súdu vidí sťažovateľka v tom, že odvolací súd síce konštatoval, že súd prvého stupňa mal rozhodnúť o zmene návrhu, ale ak tak neurobil, išlo o vadu, ktorá nemala za následok nesprávnosť rozhodnutia, keďže žalobu zamietol. Je nepochybné, že pohľadávka v mene, ktorá zanikla, nemohla byť žalovanej priznaná. Môže byť predmetom diskusií, či išlo skutočne o zmenu petitu a či o zmene mal súd prvého stupňa rozhodnúť. Možno súhlasiť s odvolacím súdom, že tento postup súdu prvého stupňa nemal za následok nesprávnosť rozhodnutia (§ 212 ods. 3), keďže tak, či onak, žalobu zamietol. Potom, ako odvolací súd už predmet konania vyčíslil v EURO (už aj v záhlaví rozsudku), nemôžu ani v budúcnosti vzniknúť spory o tom, čo bolo predmetom konania (z pohľadu možnej námietky rozsúdenej veci) a nemožno prisvedčiť ani tvrdeniu, že nebolo rozhodnuté o celom návrhu. Bez ohľadu na to, či bol postup súdu prvého stupňa formálne správny, v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu ním nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky.

K bodu 2)

Nemáme k dispozícii základný spis, preto nám nie je známy obsah odvolania. Nie je ani dôležité, či sa odvolací súd skutočne zaoberal platnosťou, resp. neplatnosťou garančnej listiny. Ak by sa v odvolacom konaní zaoberal argumentmi a dôvodmi, ktoré v odvolaní sťažovateľka neuviedla a bolo by to v rozpore s § 212 ods. 1 O. s. p., mohlo by to byť, vzhľadom na procesné postavenie sťažovateľky, len v jej prospech. Ako je však z dôvodov rozhodnutia zrejmé, úvahy o platnosti, či neplatnosti garančnej listiny, nevyústili do žiadneho skutkového alebo právneho záveru, ktorý by mal vplyv na výsledok odvolacieho konania. Vytýkaným postupom odvolacieho súdu, i keby k nemu došlo, nemohli byť práva sťažovateľky nijako dotknuté.

K bodu 3)

Z kontextu, v ktorom bol poukaz na § 19 ods. 1 písm. b) ZMO (zák. č. 101/1963 Zb.) v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa použitý, je zrejmé, že ide skutočne len o písaciu chybu pri označení zákona, ktorého znenie sa cituje. Citované znenie použitého zákonného ustanovenia zodpovedá zneniu § 19 ods. 1 písm. b) zák. č. 142/1970 Zb. (Devízový zákon). Navyše sa dá ľahko zistiť, že § 19 ZMO, ktorý obsahuje definíciu záväzkového vzťahu, sa ani nečlení na odseky a písmená. Záver, odvolacieho súdu, že uvedená písacia chyba nemala za následok nesprávnosť rozhodnutia, ani jeho zmätočnosť, považujem za správny.

V ďalšej časti bodu 3 a v bodoch 4 a 5 sťažnosti sa vytyka súdu prvého stupňa i odvolaciemu súdu, nevykonanie ďalších dôkazov, nesprávne hodnotenie dôkazov, nesprávne skutkové a právne závery a najmä nesprávny výklad zákona. Neprislucha mi hodnotiť z uvedeného pohľadu správnosť záverov odvolacieho senátu. z rozhodnutia však nevyplýva, že by sa pri hodnotení dôkazov dopustil zjavnej logickej nesprávnosti. Zo strany Najvyššieho súdu v žiadnom prípade nešlo o svojvoľný, či neospravedlniteľný alebo neudržateľný výklad príslušných ustanovení zákona. Nepopierame právomoc ústavného súdu preskúmavať rozhodnutie všeobecného súdu z hľadiska, či ním nedošlo k porušeniu základných práv a slobôd, ako to vymedzuje čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, domnievame sa však, že v danej veci nejde o prípad predpokladaný uvedeným článkom ústavy.“

K stanovisku najvyššieho súdu sa vyjadrila právna zástupkyňa sťažovateľky podaním z 1. júna 2006. Vychádzajúc zo skutočnosti, že predseda najvyššieho súdu nemal pri koncipovaní svojho stanoviska k dispozícii základný spis, a teda nepoznal ani obsah odvolania sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 33 Cb 264/94 z 19. novembra 2003, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 4 Obo 270/04 z 23. júna 2005, vyjadrila právna zástupkyňa sťažovateľky názor, že predseda najvyššieho súdu sa nemohol k sťažnosti kvalifikovane vyjadriť.

Na dôvodoch sťažnosti, ktoré znovu v stručnosti zopakovala v celom rozsahu, zotrvala.

Ústavný súd zo súvisiaceho súdneho spisu zistil, že sťažovateľka podala v tejto veci 16. novembra 2005 generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podnet na podanie mimoriadneho dovolania, ktorý bol však odložený po tom, ako generálny prokurátor po oboznámení sa s vecou nezistil dôvod na podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetnou sťažnosťou sťažovateľka napadla postup a rozhodnutie krajského súdu, ako aj postup a rozhodnutie najvyššieho súdu. Avšak vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Cb 264/94 a jeho rozsudok z 19. novembra 2003, pretože napadnutý postup a rozhodnutie krajského súdu ako súdu prvostupňového preskúmal v dôsledku odvolania sťažovateľky najvyšší súd. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti (teda vo vzťahu ku krajskému súdu) odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. Sťažnosť sťažovateľky smeruje najmä proti postupu najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 270/04 a jeho rozsudku z 23. júna 2005, ktorým malo dôjsť k porušeniu ňou označených práv.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...)

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že nie je zásadne oprávnený ani povinný preskúmať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí (m. m. II. ÚS 54/02). Ústavný súd nepreskúma, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, pretože to je v právomoci opravných všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 25/06, II. ÚS 60/06). Rovnako stabilnou súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je názor, podľa ktorého vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné

(I. ÚS 17/01, I. ÚS 83/03) a zároveň mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04).

Ústavnou kompetenciou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia rozhodnutí (opatrení alebo iných zásahov) všeobecných súdov kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal, s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Preskúvanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúvanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi označenými základnými právami alebo slobodami a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov a postupom, ktorý im predchádzal. V takom prípade ústavný súd považuje sťažnosti za zjavne neopodstatnené a podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ich odmietne. Zjavná neopodstatnenosť teda znamená, že už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd nezistí reálnu možnosť porušenia základného práva alebo základnej slobody napadnutým rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne postupmi, ktoré im predchádzali v konaní pred orgánmi verejnej moci, osobitne v konaní pred všeobecnými súdmi, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na konanie (napr. IV. ÚS 188/03, IV. ÚS 213/03).

Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane a k súdu ako k orgánu verejnej moci, ktorý vykonáva súdnu moc podľa čl. 142 ústavy. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru umožňuje každému, aby sa po splnení predpokladov ustanovených zákonom stal účastníkom súdneho konania. Ak fyzická osoba alebo právnická osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú. K odňatiu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu došlo vtedy, pokiaľ by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom

a nestrannom súde a pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (PL. ÚS 139/02, I. ÚS 22/03, I. ÚS 52/03).

Rovnako stabilnou súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) je názor, podľa ktorého právo na súdnu a inú právnu ochranu sa však nestotožňuje s procesným úspechom.

Z obsahu sťažnosti ústavný súd vyvodzuje, že porušenie svojich označených práv zo strany najvyššieho súdu vidí sťažovateľka predovšetkým v nerozhodnutí o časti jej návrhu, v porušení zásady jeho viazanosti ako odvolacieho súdu rozsahom odvolacích dôvodov, v nevysporiadaní sa s jej argumentáciou v súvislosti s odmietnutím priznania nároku podľa § 220 ods. 1 ZMO a nerozhodnutím o dôvodoch uvedených v jej odvolaní, v implicitnom osvojení si nesprávneho názoru prvostupňového súdu a jeho potvrdení, v interpretácii práva v extrémnom rozpore s princípmi materiálnej spravodlivosti a výhradne v jej neprospech.

Najvyšší súd, ako už bolo uvedené, potvrdil napadnutým rozsudkom podľa § 219 OSP ako vecne správny rozsudok krajského súdu sp. zn. 33 Cb 264/94 z 19. novembra 2003, ktorým bola zamietnutá žaloba sťažovateľky o zaplatenie 17 010 000 francúzskych frankov v podstate z rovnakých dôvodov, z ktorých vychádzalo uznesenie krajského súdu, a v odôvodnení svojho rozsudku najvyšší súd uviedol:

„Žalobca žiadal priznať právo na peňažné plnenie. Rozhodnými skutočnosťami, o ktoré oprel svoj nárok, bola najskôr garancia z 12. decembra 1989 a poisťná zmluva č. 22 984. Keďže dokazovanie pred súdom prvého stupňa nasvedčovalo tomu, že garancia je absolútne neplatný právny úkon, svoje skutkové tvrdenia rozšíril aj v tom smere, že dlh žalovaného voči veriteľovi B. zanikol jeho plnením v zmysle § 220 ods. 1 ZMO, a preto si tiež uplatnil právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. Nárok vyčíslil vo francúzskych frankoch, ktorý neskôr rozšíril o 6 % úroky z omeškania. Keďže Francúzsko pristúpilo k európskej menovej únii, 1. januárom 2002 zanikol francúzsky frank a Francúzsko prešlo na euro, pričom pevný prepočítací koeficient medzi eurom a francúzskym frankom bol 6,55957. Súd prvého stupňa mal vyjadriť uplatnený peňažný nárok v platnej mene, t. j. 2 593 157,7 EURO, nakoľko však žalobu zamietol, táto vada konania nemala

za následok nesprávnej rozhodnutia, preto k nej odvolací súd neprihliadol. Vzhľadom k obsahu odôvodnenia rozhodnutia ani zrejma chyba v písaní, keď súd prvého stupňa namiesto zákona č. 142/1970 Zb. citoval ZMO, nemala za následok zmatečnosť rozhodnutia.

Súd prvého stupňa určil, že garancia sa svojím obsahom prieči ustanoveniu § 19 ods. 1 písm. b) zákona č. 142/1970 Zb., preto je podľa § 28 ZMO neplatná. Právny úkon - garancia bola vystavená právnym predchodcom žalobcu (ďalej len žalobca) 12. decembra 1989. Súd prvého stupňa správne posudzoval platnosť tohto úkonu podľa zákona platného v čase vzniku úkonu (zákon č. 142/1970 Zb.) a nie je možné súhlasiť s názorom žalobcu, že v danom prípade mal súd aplikovať zákon č. 528/1990 Zb. Absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí *ex tunc* voči každému. Z takéhoto úkonu právne účinky nenastanú, a to ani dodatočným schválením, ani odpadnutím vady prejavu vôle. Odvolací súd dospel k záveru, že aj po prihliadnutí k námietkam žalobcu, uvedeným v odvolaní, nie je možné dospieť k inému názoru než, že garancia je absolútne neplatný právny úkon.

Garanciou sa žalobca vo vzťahu k zahraničnej osobe písomne, neodvolateľne a bezpodmienečne zaručil (zaviazal) zaplatiť vo francúzskych frankoch v nej špecifikované zmenky spolu s úrokom z omeškania. Nesporným je, že žalobca prvé tri zmenky po dni splatnosti (27. decembra 1992, 2. júna 1993 a 2. decembra 1993) zaplatil ich majiteľovi - B. Podľa žaloby, obsahu ďalších podaní, ako i výsledku dokazovania, vykonaného do pojednávania zo 14. novembra 2003, žalobca zaplatením zmienek plnil svoj záväzok, vyplývajúci z garancie a nárok voči žalovanému vyvodzoval z tohto zabezpečovacieho právneho vzťahu. Ak sa počas konania preukázalo, že zabezpečovací právny úkon je neplatný, žalobcovi nesporne vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. Podľa § 703 ods. 1 ZMO, kto získa majetkový prospech bez právneho dôvodu, je povinný vydať to, o čo sa obohatil, tomu, z majetku ktorého získal majetkový prospech.

Predmetom odvolacieho konania bolo vzhľadom na tvrdenie žalobcu, opierajúce sa o ustanovenie § 220 ods. 1 ZMO, vyriešenie právnej otázky, či žalovaný získal bezdôvodné obohatenie zaplatením uvedených zmienek žalobcom.

Podľa § 220 ods. 1 prvá veta ZMO veriteľ je povinný prijať plnenie, ponúknuté treťou osobou, ak s tým dlžník súhlasí a ak plnenie nie je viazané na osobné vlastnosti dlžníka. Toto ustanovenie sa nachádza v dieli V. ZMO pod marginálnou rubrikou zánik

záväzkov splnením a stanovuje jeden zo spôsobov splnenia záväzku dlžníkom (žalovaným). Ak by žalobca pri zaplatení zmeniek postupoval v zmysle tohto ustanovenia (čo odporuje jeho doteraz prejavovanej vôli, že plnil svoj zabezpečovací záväzok) musel by preukázať, že so žalovaným uzavrel dohodu o takomto spôsobe zaplatenia dlhu (ceny diela) žalovaného. Skutočnosť, že žalovaný súhlasil so zánikom svojho záväzku spôsobom uvedeným v § 220 ods. 1 ZMO, žalobca nepreukázal. Keďže v konaní nebolo preukázané, že žalobca plnil v súlade s uvedeným ustanovením za žalovaného, nevznikol mu nárok na vrátenie takto zaplatených peňažných prostriedkov. Pre úplnosť sa žiada uviesť, že ak by medzi účastníkmi takáto dohoda (súhlas) bola, záviselo by zrejme od jej obsahu, či a za akých podmienok by bol žalovaný povinný peňažné prostriedky vrátiť žalobcovi. Právnym dôvodom priznania nároku by ani v tomto prípade zrejme nebolo bezdôvodné obohatenie.

Na základe uvedeného skutkového a právneho stavu Najvyšší súd Slovenskej republiky uzavrel, že žalobca v predmetnom spore nepreukázal právo na peňažné plnenie z dôvodu garancie, na plnenie v zmysle § 220 ods. 1 ZMO ani z titulu bezdôvodného obohatenia, preto podľa § 219 O. s. p. napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.“

K sťažovateľkou vytýkaným pochybeniam najvyššieho súdu ústavný súd uvádza:

Sťažovateľka v priebehu konania žiadala, aby jej namiesto pôvodne uplatnenej peňažnej pohľadávky vyjadrenej vo francúzskych frankoch bol po zavedení jednotnej meny Euro priznaný nárok uhradený v tejto mene, o čom však krajský súd nerozhodol.

Pretože namietaný procesný postup súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o nerozhodnutie o zmene návrhu sťažovateľky, nemohol mať podľa názoru ústavného súdu vplyv na správnosť jeho meritórneho rozhodnutia, nemožno v spojitosti s tým ani postup najvyššieho súdu (ako súdu odvolacieho), ktorý pri odôvodňovaní svojho právneho záveru sťažovateľkou vytýkanej chybe nepripísal žiadnu relevanciu, kvalifikovať ako zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny.

Čo sa týka namietaného porušenia zásady viazanosti odvolacieho súdu rozsahom odvolacích návrhov (§ 212 ods. 1 OSP) v súvislosti s tým, že najvyšší súd, ktorý sa napriek

tomu, že sa toho sťažovateľka vo svojom odvolaní výslovne nedomáhala, obsírne venoval aj otázke platnosti garančnej listiny, možno takýto prístup z hľadiska princípov spravodlivého procesu považovať za formálne - právne pochybenie, ktoré však vzhľadom na to, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, nedosahuje podľa názoru ústavného súdu takú intenzitu, ktorá by naznačovala príčinnú súvislosť s možným porušením sťažovateľkou označených práv.

Sťažovateľka ďalej najvyššiemu súdu vytýka to, že vyhodnotil odkaz na neexistujúce ustanovenie zákona v odôvodnení prvostupňového rozsudku len ako chybu v písaní, pričom zároveň ustálil, že táto, podľa sťažovateľky „*ťažisková vec*“, nemala vôbec za následok zmätočnosť rozhodnutia, a preto na ňu neprihliadol.

V spojitosti s touto námietkou ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. II. ÚS 60/06), v zmysle ktorej nesprávne označenie právnej normy nezakladá dôvod na prijatie záveru o príčinnej súvislosti s možným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z kontextu obsahu odôvodnenia je navyše zrejmé, že v okolnostiach veci išlo o zrejmú chybu v písaní, preto ani táto argumentácia sťažovateľky nesignalizuje podľa názoru ústavného súdu možnú príčinnú súvislosť s porušením jej označených práv.

Pokiaľ ide o namietané nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, sťažovateľke možno snád' prisvedčiť v tom, že napadnutý rozsudok mohol byť, pokiaľ ide o reakciu na niektoré jej argumenty, vo svojom odôvodnení obsiahlejší, nie však v tom, že by samotný jeho výrok indikoval možnosť porušenia ústavou a dohovorom zaručených práv sťažovateľky.

Ustanovenie § 157 ods. 2 OSP citované sťažovateľkou v sťažnosti je potrebné z hľadiska práva na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy vykladať a uplatňovať s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri

napr. rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, § 26) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Z citovaného článku ústavy však nemožno vyvodzovať, že dôvody uvedené súdom sa musia zaoberať zvlášť každým bodom, ktorý niektorý z účastníkov konania môže považovať za rozhodujúci pre svoju argumentáciu (m. m. I. ÚS 56/01, I. ÚS 120/04).

Čo sa týka tej časti argumentácie sťažovateľky, v ktorej tvrdí, že *„Oba súdy interpretovali právo v extrémnom rozpore s princípmi materiálnej spravodlivosti a výhradne v neprospech sťažovateľky...“*, ústavný súd vychádzajúc z citovaného odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu konštatuje, že najvyšší súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol skutkové zistenia, o ktoré oprel svoje rozhodnutie, ozrejmil, akými úvahami sa spracovával pri svojom rozhodovaní, zároveň uviedol aj ustanovenia príslušných právnych predpisov, podľa ktorých zistený skutkový stav posúdili.

Najvyšší súd k zásadným námietkam sťažovateľky zaujal stanovisko, a preto aj ústavný súd ho považuje za ústavne relevantný. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné odvolanie sťažovateľky považovať za neodôvodnené a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť.

Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov najvyšším súdom, mohol by v zmysle svojej doterajšej judikatúry nahradiť jeho napadnutý právny názor iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyššieho súdu takéto nedostatky nevykazuje.

K tvrdeniu sťažovateľky, že jej platby do zahraničia boli „... *poukázané oprávnene, pretože v dobe plnenia už bol aplikovateľný iný devízový predpis, ktorý pre platby do zahraničia nevyžadoval devízové povolenie*“, ústavný súd uvádza, že najvyšší súd (rovnako ako ani pred ním krajský súd) sa právnym režimom platieb nezaoberal, pretože vychádzajúc zo záveru, že sťažovateľka v danej veci poskytla tretej osobe plnenie na základe absolútne neplatného právneho úkonu, nepripisoval tejto otázke rozhodujúci význam. Ani tento argument preto nezakladá dôvod na to, aby na jeho základe bolo možné spochybníť právne závery najvyššieho súdu o existencii a relevantnosti dôvodov, na základe ktorých potvrdil rozsudok krajského súdu.

Príčinou nespokojnosti sťažovateľky s namietaným postupom a rozsudkom najvyššieho súdu bolo napokon aj údajné nesprávne posúdenie jej plnenia za žalovaného. Podľa sťažovateľky mal najvyšší súd „... *v súlade so zásadami fair procesu a práva na spravodlivú ochranu právny vzťah medzi sťažovateľkou a žalovaným posúdiť aj podľa § 703 zákona č. 101/1963 Zb. o právnych vzťahoch v medzinárodnom obchodnom styku (...)* a pokiaľ by dospel k názoru, že na vzťah sťažovateľky a žalovaného sa ZMO vzťahuje, mal tento aplikovať, resp. mal aplikovať; § 451 v spojení s § 454 zákona č. 40/1964 Zb. ...“. Na základe toho ústavný súd poznamenáva, že nie je jeho úlohou vykladať zákony vo vzťahu k tej zásadnej otázke v danej veci, ktorá spočíva v tom, ako bolo potrebné kvalifikovať nároky, ktoré sťažovateľka pred všeobecným súdom uplatnila (napr. I. ÚS 28/05).

Vzhľadom na to, že uvedené námietky sťažovateľky sa týkajú problému vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov, ústavný súd považuje za potrebné v tejto súvislosti zdôrazniť, že z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nepreskúmava námietky porušenia tých práv, ktoré sa fyzickým osobám a právnickým osobám ustanovujú napr. Občianskym súdnym poriadkom, ak namietané porušenie práva nemôže znamenať porušenie základného práva alebo slobody zaručených ústavou alebo príslušnou

medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ako už bolo uvedené, úloha ústavného súdu sa obmedzuje iba na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 165/02, I. ÚS 22/03, I. ÚS 53/03, I. ÚS 177/03, I. ÚS 215/03).

Ústavný súd ďalej pripomína, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania (dotknutej osoby) vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý účastník konania predkladá (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Ústavný súd v tejto súvislosti taktiež poukazuje na judikatúru Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom), ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad v prípade Delcourt, resp. Monnel a Morris), v zmysle ktorej sa pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04).

Ústavný súd konštatuje, že dôvody uvedené v citovanom rozhodnutí najvyššieho súdu možno považovať z ústavného hľadiska za dostatočné a relevantné. Vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu ich možno rozumne zahrnúť pod zákonné znaky právnych noriem aplikovateľných v danej veci.

Vzhľadom na to, že značná časť argumentácie sťažovateľky smeruje voči procesným pochybeniam zo strany najvyššieho súdu, ústavný súd považuje za vhodné poznamenať, že ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti tvorí samostatný, od sústavy všeobecných súdov oddelený systém, a nie je osobitnou preskúmavacou inštanciou, ktorej úlohou by malo byť odstraňovanie procesných nedostatkov konania, uskutočneného pred všeobecnými súdmi. Medzi prioritné úlohy ústavného súdu nepatrí kontrola všeobecných súdov z hľadiska zákonnosti a správnosti ich postupov, ale posudzovanie konformity týchto postupov s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou ratifikovanou a vyhlásenou spôsobom ustanoveným zákonom. Kritériom rozhodovania ústavného je predovšetkým miera namietanej ingerencie do základných práv alebo slobôd sťažovateľa, pri zohľadnení okolností každého konkrétneho prípadu.

Aj so zreteľom na uvedené ústavný súd výhrady sťažovateľky týkajúce sa odôvodnenia označeného rozsudku najvyššieho súdu neakceptoval. Podľa jeho názoru závery najvyššieho súdu z hľadiska sťažovateľkou vytykaných nedostatkov nemožno považovať za arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené, či inak ich účinky za nezlúčiteľné s príslušnou ústavnou úpravou ľudských práv a základných slobôd alebo ich úpravou v označených článkoch dohovoru.

Závery, ku ktorým dospel najvyšší súd, podľa ktorých sťažovateľka v predmetnom spore nepreukázala právo na peňažné plnenie z dôvodu garancie na plnenie v zmysle § 220 ods. 1 ZMO ani z dôvodu bezdôvodného obohatenia, sú podľa názoru ústavného súdu v súlade s ústavnými medzami výkladu zákonov. Pretože namietané rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a za tejto situácie nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

Takýto postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní napadnutého rozsudku nemožno podľa názoru ústavného súdu dávať do takej spojitosti s obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne

konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý by mohol byť predmetom posudzovania ústavnosti postupu najvyššieho súdu v konaní o veci samej. Preto ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v tejto časti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Z tohto dôvodu už nebolo možné rozhodovať o ďalších nárokoch súvisiacich s ochranou označených základných práv sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2007